

محل اداره
مجلس شورای ملی

شماره تلفن : ۳۵۴۴۸ و ۳۸۸۹۴ و ۳۸۸۹۵ و ۳۸۸۹۶
روزنامه یومیه

بهای اشتمال

نست اول : (مذاکرات مجلسین) سالانه ۳۰۰ ریال
نست دوم : (آگهی ها) ۶۰۰
شماره کامل ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۱۰۱۷۴

شنبه ۲ مرداد ماه ۱۳۳۰

سال هفتم

شماره مسلسل ۱۷۰

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۷۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه ۲۷ تیرماه ۱۳۳۰
فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
 - ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : اسلامی ، حائری زاده و برومند
 - ۳- بیانات آقای شوشتري بعنوان ماده ۹۰ آئين نامه
 - ۴- موافقت با طرح لايحه انتقال ۴ ميليون ليره از يشتوانه اسكناس در جلسه آينده
 - ۵- طرح و خاتمه مذاکره گزارش کمیسیون حسابداری راجع بفروش اراضی به مجلس سنا
 - ۶- طرح و خاتمه مذاکره اجازه استخدام آقای آندره گدار مدیر و متخصص باستان شناسی
 - ۷- ختم جلسه بعنوان تنفس
- مجلس ساعت نو پنجده دقیقه صبح بریاست آقای کججه (نایب رئیس) تشکیل گردید

نایب رئیس - صورت فائین جلسه قبل قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)

فائین با اجازه آقایان : شکرانی صفوی ، اورنگ ، آصف ، صاحب جمع ، و کتر معظمی ، بوداقیان ، فلامر ضافولادوند آشتیانی زاده ، خمرزانی ، قنصلی افشار قاسم فولادوند ، طاهری ، صالح ، مکی دکتر بقائی ، دکتر شایگان ، صدر میرحسینی

فائین بی اجازه - آقایان : خاکباز معدودی ، دکتر مصباحزاده ، قشقائی ،

امینی ، تولیت ، اکبر ، ابتهاج ، فراگوزلو حساذقی ، رضوی ، سودآور ، جواد مسعودی

دیر آمده بی اجازه - آقای دکتر طاهری

دیر آمده کان بی اجازه - آقایان سلطانی هراتی ، برومند

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه نظری نیست ؟ آقای شوشتري

شوشتري - بسم الله الرحمن الرحيم قبل از تصحيح صورت مجلس و اعتراض نسبت بان يك سؤال مجلسی دارم سؤال فوری

وفوتی است که اگر اجازه میفرمائید خودم قرائت کنم یا اجازه بفرمائید منشی قرائت کند .

نایب رئیس - مربوط به صورت جلسه نیست در موقع خودش عمل میشود

شوشتري - پس اجازه بفرمائید این را تقدیم میکنم و بعد اجازه بفرمائید خودم بهوانم و اما در موضوع صورت جلسه

و صورت فائین با اجازه و بی اجازه مانظر که مرض کردم کمیسیون مجاریات در معاظیری وارد میشود که این محاظیری از خود مجلس شورای ملی سرچشمه می گیرد

من جمله راجع با آقای امینی است که می بینم باز ایشان را در صورت فائین بی اجازه می نویسنند در صورتی که ایشان در حضور اعلی حضرت معرفی باستانی شده اند و

جواب کاغذ مجلس راجع نداده اند همین دلیل است که اسم ایشان از صورت جلسه باید حذف شود . یک هجراتی هم در اینجا اشتباه است که این هجرات را تصحیح میکنم و تقدیم می کنم

نایب رئیس - نسبت با آقای امینی یک وضعیت خاصی دارد که در آیه نزدیکي حل خواهد شد در هیئت رئیسه مطرح شده و با ایشان هم شرحی نوشته شده است که اگر جواب ندهند مسلماً اقدام خواهد شد

محمد علی مسعودی - کی اقدام میکنید آقا ؟ این حرفها چیست ؟ وضعیت خاص چیست ؟

نصرتیان - ممکن است یکسال دیگر هم جواب ندهند

نایب رئیس - آقای اسلامی

اسلامی - منظور از قرائت صورت جلسات و تذکری که آقایان میدهند اینست که اگر در صورت جلسات اشتباهاتی باشد

آنها را تذکر بدهند متأسفانه الان یکبار است مدتها که نيمساعت وقت مجلس گرفته می شود برای اعتراض بصورت جلسه و هر کس هر مطلبی دارد بعنوان اعتراض به صورت مجلس میگوید در صورتیکه مربوط بصورت مجلس نیست و مقام ریاست هم آنجا نشسته اند و هیچ توجهی باینکار نمیفرمایند بنده استدعا میکنم که از امروز نظامنامه رعایت بفرمایند و هر کس که میخواهد صحبت کند برود قبل از دستور اسم بنویسد و بیاید اینجا صحبت میکند .

نایب رئیس - شما خودتان هم اگر رعایت میفرمودید یکمقدار از وقت صرفه جوئی میشد آقای جمال امامی

جمال امامی - چند غلط در صورت جلسه هست که تصحیح کرده ام استدعا میکنم دستور بفرمائید که تصحیح کنند و ضمناً يك خطاری هم دارم که در موقع خودش عرض خواهم کرد

نایب رئیس - آقای محمد علی مسعودی

محمد علی مسعودی - بنده میخواهم در جواب بیانات آقای اسلامی تذکر عرض کنم که بیان ایشان برخلاف آئین نامه بوده بیان جناب آقای شوشتري چون در جزو فائین بی اجازه اسم آقای امینی را نوشته اند در صورتیکه کسیکه بسمت استانداری معرفی شده اصلاً در لیست و کلا نباید باشد جنابعالی هم که حافظ حقوق مجلس و مجلسیان و قانون اساسی هستید وضعیت خاص نباید بفرمائید همیشه رئیسه حق ندارد با ایشان بنویسد که شما می خواهید استاندار باشید یا وکیل مجلس ایشان هم بعد از ۶ ماه میتویسنند که

میخواهم وکیل مجلس باشم . هجبت حکایتی است اگر ایشان جواب ندادند چه میشود مسئولیت و مصونیت را نمیشود باهم توأم کرد مامعالف استانداری آقای امینی نیستیم و حتی بنده شنیدم در جریان اخیر خیلی خوب هم کار کردند و عملیاتشان در اصفهان در روز ۲۳ تیر قابل تقدیر است و نگذاشتند حادثه ای مثل کشتار بیرحمانه تهران روی بدهد ولی خاص و غیر خاص و نوشتن و اینها هم هاش زیادی است .

نایب رئیس - آقای نورالدین امامی نورالدین امامی - بنده انتظار داشتم که مقام ریاست در جواب آقای مسعودی میفرمودند که هیئت رئیسه همچو چیزی با آقای امینی ننوشته اند که یا استانداری را قبول بکنند یا وکالت را بلکه نوشته اند که از قرار معلوم شما بعنوان مأموریت با آنجا رفته اید اگر شما استاندار هستید از وکالت منتهیید

محمدعلی مسعودی - رادیو گفت . در رادیو اعلام شد . رادیو یک مرجع رسمی است .

نایب رئیس - برای تأمین نظر آقایان در جلسه بعد هم مطلب را تعقیب می کنیم و نظر آقایان تأمین میشود (اردلان - از وزیر کشور سؤال فرمائید) . در صورت مجلس نظری نیست (اظهاری نشد) صورت مجلس روز سه شنبه ۲۵ تیر تصویب شد .

فرامرزی - آقایان اجازه خواسته بودند .

نایب رئیس - راجع بصورت جلسه است ؟ فرمائید .

فرامرزی - فقط خواستم سؤال کنم که این آقای امینی مأمور دولت عمل مثل عمل استاندار فارس و استاندار خراسان ناقص است یا ناقص نیست ؟

نایب رئیس - عرض کردم هنوز روشن نیست . مجلس شورای ملی نمیداند نسبت با ایشان فرمان صادر شده یا نه ، بنا بر این بایستی این مطلب تعقیب شود حالا نطقهای قبل از دستور شروع می شود .

شوشتی - آن سؤال بنده را فرمائید بفرمائید یا خود بنده بخوانم .

نایب رئیس - سؤال جریان دارد که باید طی کند .

شوشتی - طبق ماده ۱۶۷ بنده اعتراض دارم . اخطار مقدم است

۴- بیانات قبل از دستور آقایان اسلامی - حائری زاده و پرومند

نایب رئیس - آقای اسلامی .

اسلامی - بنده قبل از بیان مطالب ناگزیر از ذکر يك موضوع هستم که از خوزستان چند نفر يك نامه هائی به بنده نوشته اند و بعنوان اینکه بنده و جناب آقای شوشتی هر دو نماینده شمال هستیم از بنده تقاضا کردند که از ایشان استدعا کنم که يك سفری بخوزستان تشریف ببرند و از نزدیک جانفشانها و فداکارها و زحمات آقای مکی که در يك گرمای طاقت فرسا مشغول خدمت هستند و فقط دستور و قانون مجلس را اجرا میکنند ملاحظه کنند . البته بنده میدانم بیانی که آقای شوشتی اینجا فرمودند از روی حسن نیت بوده گزارشهای خلانی خدمتشان عرض کرده اند ایشان توجهی نکردند که این موضوع صحت ندارد و در عین اینکه بجهت نیت ایشان کمال اعتماد را دارم عرض میکنم که آقای مکی آنچه که شما قانون گذرانید او هم اجرای آن قانون را می کند (پناهی - مجری نیست ناظر است) و ناظر آن قانون است . اما مطلبی که بنده میخواستم عرض کنم این است که بسیاری از مردمان صاحب نظر گناه بدعتی و عقافتادگی ملت را از توجه و خیالت اجانب در ایران میدانند . البته این دخالت ها بصورت مرئی و نامرئی همیشه جلوه گر میشود . علت اینکه عرض کردم بصورت مرئی یا نامرئی برای اینست که اولاً مقتضیات اخلاقی و روحی روستاهای این است که در سیاست همیشه رک و خشن و صریح باشند و بعین جهت همیشه در سیاست بین المللی رسوائی بارمی آورند و مشتشان باز میشود . اما انگلیسها با ذکوت و هوشتیاری که دارند یکبار هم بنده اینجا عرض کردم مانند شیطانی که عیای جن بدوش کشیده باشد بچوچه اثر و رد پائی از خودشان باقی نیکندارند . البته اینهم ناگفته نماند که ما در اینست از انگلیسها بیش از روستاها خسارت و زیان دیدیم علتش این است که ما چون از سیاست داخلی شورویها و از تقاضا های بی مورد آنها همیشه بیم و هراس داریم این اجتناب و پرهیز موجب می شود که ما همیشه مصون میمانیم ولی با همسایه جنوبی باستاند اینک با ما مناسبات دوستانه دارند همیشه ششون زندگی و حیاتی ما را ملغمه اغراض سیاسی خود می کنند و اتمه جانگداز یکشنه یکی از آن صحنه های تأثر آوری است که در بکفرن اخیر مکرر از طرف همان دست نامرئی در ایران پیدا میشود (کشاورز صدر - مثل سخاخانه) البته اگر نظر آقایان باشد بنده در يك هفته قبل اینجا عرض کردم که در خارج ایران بر علیه ایران تبلیغات شدیدی

هست مبنی بر اینکه در تمام کوچه و بازار و برزن شهرهای ایران هر روز جنگ و نزاع و کشت و کشتار است برای بخش این اخبار از طرف شرکت نفت در تمام دنیا مخصوصاً امریکا مخارج خیلی قابل توجهی خرج میشود البته در اینشوقی که يك نماینده امریکائی آمد در ایران بایستی این مندرجات روزنامه ها يك طوری مورد پیدا کند و عملاً ثابت بشود این بود که همان روز آن ایادی خائن و مزدور در میان آن جمعیتها پیدا شدند و آن واقعه تأثر آور را پیش آوردند و موجب قتل يك عده از برادران عزیز ما که تمام دستجات برای هدف مشترك همکاری می کردند شدند يك واقعه باین تأسف انگیزی را پیش آوردند بنده دلیل دیگری که برای اینکار دارم که این واقعه بچوچه از طرف دستجات مختلف اجرا نشده بود و باصراحت هر چه نامرئی هم اینجا اعلام می کنم که بچوچه نمی توان به عناصر افراطی چه هم نسبت داد ؛ ای این است که رادیو لندن بعد از این واقعه پریروز یکساعت و یکربع بعد از ظهر اعلام کرد در ضمن صحبتش که اگر دولت دکتر مصدق و ملیون ایران نسبت بقانون صنعت ملی شدن تجدید نظر نکنند واقعه روز یکشنبه در ایران تکرار خواهد شد این رادیو روز لندن گفت بعد از شب هم اخبار زیادی در روزنامه های وابسته نوشته بودند که از جریانهای روز معلوم شد که دکتر مصدق حاکم بر اوضاع ایران نیست و در ایران کمونیستها . . . آقای تقه الاسلامی این را هم فرمائید صحیح است (آزاد - تمام این نقشه ها را توماس میکند) آقای آزاد شما که تا پریروز در لوی این جمعیتها سینه می زدید حالا توماس کرده وکیل تهران شدید (آزاد - الان هم عرض می کنم که توماس کرده خودتان هم فرمودید که انگلیسها کرده اند (اردلان - عقیده شما آقای آزاد که یکی است) بسیار خوب خیلی معذرت می خواهم بنده یکقدری کند فهمم . رادیو لندن جز اخبار پریروز داشت که کمونیستها بر ایران سلطنت و اگر انگلیسها از ایران بیرون بروند ایران طعمه کمونیسم و شوروی خواهد شد (شوشتی - مزخرف نوشته ایران کمونیست ندارد) بل هر کسی این اخبار را بخواند و آن جریان آن روز را از نزدیک مشاهده کرده باشد میفهمد قضیه قتل ماز و رامبری که بنده یکسال و نیم قبل اینجا مفصلاً عرض کردم تکرار شده (پناهی - آقای اسلامی می گوید که توده در ایران قوی نشده ؟) چرا عرض میکنم بنده يك موضوع اساسی را عرض میکنم که توده هر قدر قوی شده باشد نخواست اینکار را بکند و دولت هم کمیل دارد در يك محیط آرامی

اوضاع جریان داشته باشد بچوچه نمی خواست اینکار پیش بیاید پس کی کرده نه توده کرده نه دولت اشخاصی که با چهار سیاه آمده بودند آنجا نارنجک انداخته اند آنها خواسته بودند (آزاد - چرا مجازات نمیکند؟ خود همین سکوت دولت میرساند که دولت هم نظر داشته) بنده که دولت نیستم ، بهر صورت آقای رئیس این وقت را حساب فرمائید ملاحظه میفرمائید که وقت بنده را می گیرند

نایب رئیس - آقای آزاد بگذارید صحبت بکنند

اسلامی - يك وقتی کمیانی امریکائی سبکتر آمده بود ، و می خواست نفت شمال ایران را استخراج کند ، اگر استخراج می کرد امروز سواحل بحر خزر و حوزه انتخابیه جناب آقای شوشتی بهترین نقاط کشور ایران و دنیا میشد ، اما بالاخره آمدند با مجوزة سخاخانه که خود آنها هم چند دفعه اینجا اشاره کردند آن مازور امیری نماینده امریکا را کشتند و امریکا را رنجاندند و این ذخایر طبیعی همینطور مدفون ماند که امروز دران لازم دانستم که در این موقع اینجا تذکر

شوم ، راجع با اعلامیه کذائی تهران است . متن اعلامیه اینست که سران دولت بزرگ وقت در تهران اجتماع کرده بودند و پس از مذاکرات و تبادل افکار که با هم دیگر کرده بودند اعلامیه ای بنام اعلامیه تهران صادر کردند و در آن اعلامیه صراحتاً تمهید کردند که امور اقتصادی و مالی ایران را بطور بسیار خوبی ترتیب و منظم کنند و از کمکهای مهم مالی و اقتصادی هم دریغ نکنند . متأسفانه تا کنون ماجز حرف از مفاد و مودلول این اعلامیه چیزی دستگیرمان نشده (مسعودی - بدش هم همینطور)

مخصوصاً که ملت ایران از ملت امریکا که علمدار آزادی و نیا هستند و هوا خواه دول ضعیف هستند ، همیشه انتظار داشت و هنوز هم مایوس نشده که بدولت ایران کمک کنند . البته کمکی که باصلاح خارج از تمهید خودشان باشد نیست ؛ ای اینکه اینها تمهید کردند البته بعضی از دول مثل ایتالیا مثل آلمان که اینها در موقع جنگ صف مخالف اینها بودند یعنی دشمن آنها بودند ، کمک بسیار شایسته ای کردند و بدولت ترکیه که هیچ وجه این خسارات و ضررهای مارا ندانسته بود ، کمک مالی بسیار مؤثری کردند ، چون بنده با کمک نظامی مخالف ولی نسبت با ایران هیچ وجه توجهی نکردند و معلوم شد که اینها برون آنها این تبلیغات شدیدی که بر علیه ایران میشود لا اقل یکقدری خنثی کنند ، دولت هم باید توجه کند که همانطور که عرض کردم ، امروز دولت انگلستان و شرکت سابق نفت مزه ت بسیار کمرشکی برای تبلیغات و پرونده سازی

بر علیه ایران در خارج صرف میکنند . پریروز یکی از اطباء که در شمال ریاست هیأت توزیع کرد . دولت را داشته بود از امریکا وارد شده اتفاقاً بنده يك جانی بودم که ۲ ساعت بعد از ورودش او را دیدم . یک قدری روزنامه های امریکائی دستش بود که با نام هزینه هائی که از طرف شرکت نفت بر علیه ایران میشود و بر علیه ایران تجهیز میکنند ، با اینحال افکار دنیا ، افکار ملل دنیا از ما پشتیبانی میکنند (شوشتی - اسم این شخص چی بود) این آقای دکتر يك لافراهی هست رئیس هیأت ایرانی بوده اسش را نمیدانم (سبکتر از نایبندگان - دکتر بهرامی) بلی دکتر بهرامی است و بنده عقیده ام اینست که برای خنثی کردن این تبلیغاتی که بر علیه ایران در خارج میشود يك تشکیلاتی يك مبارزه ای هر قدری هم که مخارج این کار بشود باید داده شود و من گمان میکنم که اگر نمایندگان ملت مخارج این امر تصویب بکنند بسیار بجاست . مطلب آخری که بنده لازم دانستم که در این موقع اینجا تذکر

شوم ، راجع با اعلامیه کذائی تهران است . متن اعلامیه اینست که سران دولت بزرگ وقت در تهران اجتماع کرده بودند و پس از مذاکرات و تبادل افکار که با هم دیگر کرده بودند اعلامیه ای بنام اعلامیه تهران صادر کردند و در آن اعلامیه صراحتاً تمهید کردند که امور اقتصادی و مالی ایران را بطور بسیار خوبی ترتیب و منظم کنند و از کمکهای مهم مالی و اقتصادی هم دریغ نکنند . متأسفانه تا کنون ماجز حرف از مفاد و مودلول این اعلامیه چیزی دستگیرمان نشده (مسعودی - بدش هم همینطور)

مخصوصاً که ملت ایران از ملت امریکا که علمدار آزادی و نیا هستند و هوا خواه دول ضعیف هستند ، همیشه انتظار داشت و هنوز هم مایوس نشده که بدولت ایران کمک کنند . البته کمکی که باصلاح خارج از تمهید خودشان باشد نیست ؛ ای اینکه اینها تمهید کردند البته بعضی از دول مثل ایتالیا مثل آلمان که اینها در موقع جنگ صف مخالف اینها بودند یعنی دشمن آنها بودند ، کمک بسیار شایسته ای کردند و بدولت ترکیه که هیچ وجه این خسارات و ضررهای مارا ندانسته بود ، کمک مالی بسیار مؤثری کردند ، چون بنده با کمک نظامی مخالف ولی نسبت با ایران هیچ وجه توجهی نکردند و معلوم شد که اینها برون آنها این تبلیغات شدیدی که بر علیه ایران میشود لا اقل یکقدری خنثی کنند ، دولت هم باید توجه کند که همانطور که عرض کردم ، امروز دولت انگلستان و شرکت سابق نفت مزه ت بسیار کمرشکی برای تبلیغات و پرونده سازی

بنده عقیده دارم که به امضای بنده عقیده دارم که به امضای

خودشان اهمیت بدهند و هر چه زودتر کمک های اقتصادی لازم را بایران بکنند . برای اینکه الان ایران بیشتر از هر وقت محتاج این کمک هست . همچنین دولت و ملت بزرگ شوروی که در این کار نفت همیشه از ما پشتیبانی می کردند در این موقع که ملت ایران نیازمند کمک مالی است علاوه بر کمک های اقتصادی و مالی باید هر چه زودتر آن طلاهای ما را استرداد کنند که در این موقع ببرد ایران بخورد که ما در مضیقه مالی از یای دریائیم .

چون بنده عقیده دارم که هیچ چیز ما را از یای نمی تواند در آورد مگر مضیقه و گرفتاری مالی داخلی والا بهیچ وجه اوضاع بین المللی اجازه نمیدهد که دول زورمند بتوانند این منظور بسیار حساس تاریخی ملت ایران را از بین ببرند فقط مضیقه مالی است که ممکن است ما را از بین ببرد .

سوم ممالک مجاور و برادران مسلمان ما که با هم دیگر همدرد بوده و مصالح همه مقتضی وحدت و اتفاق است چهارم انگلستان که ملت و دولت تجارت بیشه می باشد و غیر از منافع خودشان دیگر توفیق از آنها نیست و با آنها طرف کشمکش نیستیم بدون جهت دولت انگلیس بعایت از کمیانی متعددی و غارتگر وارد میدان شد ، روزی چتر باز روزی کشتی جنگی روزی دست با انقلاب داخلی زده و (اسباب زحمت يك ملت صلح طلب که حق بزرگی بگردن تمدن دنیا دارد) میشود هر دسته و جمعیت در این شهر یا مملکت تشکیل شود با هر عنوان و مرام پس از اینکه تحصیل قوه مختصری کرد فوری چند نفری از انگلیسهای مار کدار ایران وارد شده موجبات تخریب رافراهمی سازند . واقعه روز ۲۳ تیر ۱۳۳۰ مسلم است که با تهیه قبلی دره وقوع ورود مهمان امریکائی برای کمونیست نشان دادن ملت ایران و نبودن امنیت و انتظام در ایران ایجاد شد

ما فراموش نکردیم قتل امریکائی مأمور تیریز را که در موقع امتیاز نفت شمال کمیانی جنوب در ایران بعنوان مقصد مقدمات آن را فراهم ساخت

واقعه روز ۲۳ تیر ماه جاری تکرار همان واقعه بود بلکه شدیدتر و من اطمینان دارم دست مخفی کمیانی در وقوع این حادثه بوده است .

و خیلی متأسفم که بواسطه نبودن فرهنگ جمعی ایرانی فدای مصالح کمیانی شد برادران و خواهران ما که هم ما بدون تصویر بوزارتشاهی و افراد قوای نظامی و نایش دهندگان که مانند مهره شطرنج در حرکت بوده و عدل آنها بضرر مملکت و خسارت غیر قابل جبران وارد ساخته ما قبلاً يك ملت متحد و متفق بوده ایم و این فاصله طبقات فکری رمادی در بین نبود امروز در سایه عملیات کمیانی بقدری فاصله زیاد شده است که جمعی دست دیگر را قاتل خود می دانند

کارگر تمام حواس خود را صرف مبارزه با غیر خود می کنند بدون توجه باینکه اگر ما ها با یکدیگر عسلاً مساعد نباشیم بنفع دشمنان ایران است .

کار فرما از ترس کارگر در مقام انتقال سرمایه بخارج و سر کوبی کارگر است . حاجی میرزا علی بنی ناشی شنیدم آدم بدی نیست همیشه پیشقراول امانه دادن و کاد راه انداختن بوده ولی فعلاً فرار کرده است بآلمان و امثال او زیاد میباشند اختلاف بین مالک و زراع اختلاف بین طبقات محصلین در صورتیکه ایرانیها عموماً از مظالم کمیانی نتیجه ندیدیم .

نفت شکات دارند ولی یکدسته بنام مخالفین باشر کتهای استعماری و غیره دست دیگر بنام فدائیان اسلام حقیقه برای من مشکل شده که مدافع کدام يك از افکار موکلین در مجلس باشم زیرا که تمام طبقات با این اختلاف در انتخابات طهران بن رأی داده ولی تکلیف من چیست غیر از اینکه بقبیده خودم مل کنم بنفع یا ضرر هر کدام باشد من بین طبقات مختلف کسی که معتقد باشد بنفع کمیانی نفت باید دولت عمل کند سراغ ندارم و همه عقیده دارند که باید کتر مصدق را برای عدل نفت حمایت کنیم (صحیح است) امروز جمعی از نمایندگان اصناف تصور اینکه در مجلس مخالفت با حکومت دکتر مصدق است مذاکره تعطیل عمومی برای حمایت از حکومت دکتر مصدق داشتند این ورقه ای است که امضا کرده اند داده اند اینجا که من میترسم که وقت تمام بشود و فرصت نداشته باشم آنرا بخوانم همینرا تقدیم مقام ریاست میکنم در اینجا ابراز احساسات از طرف اصناف له جناب آقای دکتر مصدق شده است و مذاکره تعطیل عمومی هم بوده (ناظر زاده و ققی زاده - يك چیزی هم چاپ شده)

دکتر مجتهدی - این تعطیل را برای چه میکنند

آزاد - آن تعطیل بازار هم به تحریک انگلیسها است و قضیه بیست و سوم هم تحریک انگلیسها است

حائری زاده - تمام اینها ممکن است صحیح باشد صبح دوشنبه ۲۴ جناب آقای دکتر مصدق من را دعوت فرمودند پس از شریابی فرمودند که اگر آ بدستگاه انتظامی دستور داده شده بود که در اجتماعات نباید مزاحم باشد و حمله و هلیک کند و واقعه روز گذشته موجب شده است که توقع کنم چند نفر از مجلس با کمک آقایان دکتر سنجابی و امیرملائی در تحقیق این موضوع اقدام نموده معلوم شود علت وقوع این جریان چه بوده

بنده با اینکه کلمات داشتم ولی علاقه داشتم ریشه این عمل معلوم شود و سه جلسه بامأمورین شهر بانی چند مرخصانه برای تحقیق ردم ولی هنوز نفهمیدم چه شد که این جنگ شروع شد

البته از ورود این مهمان امریکائی ما قبل از سه روز مطلع نشدیم ولی مطمئناً يك مراکز مینی خیلی زود تر مطلع بودند و صبح روز ۲۳ رادیو لندن واقعه خونین عصر را خبر داد (صحیح است) مقدمه قضیه این بود که جمعی بی گناه برای ابراز احساسات نسبت بقتلین آبادان تجمعی کردند از میدان قیصر آباد خیلی منظم آمدند تا نزدیک مجلس پلیس انتظامی

هم کاملاً مراتب اوضاع بوده است که در نقاطی که احتمال خطر بوده جلوگیری کند و کاملاً هم جلوگیری کرده بود تا آنجا که ما تحقیق کردیم ولی در جلوی مجلس چه پیش آمد شده هنوز تحقیقات ما بجای نرسیده است که بتوانیم ببینیم چه شد که این جریان ایجاد شد در اینکه در این جمعیت افرادی خود را برای حمله یادافع معجز کرده بودند تردیدی نیست موردانکار هم نیست این جمعیتی که آمده بودند اینجا مهیا بوده اند (شوشرقی - چرا معجز بودند ؟) حالا برای دفاع بوده یا حمله من نمیدانم ولی تردیدی نیست که معجز بودند.

در اینکه در این مملکت دست خبیات اجنبی بقدری فاصله طبقاتی را زیاد کرده که با اینکه بنده نسبت با آقای آزادادارت دارم و با هم در یک حوزه انتخاب شدیم و حالا هم هیچوقت بی ارادتی نسبت به ایشان نگردم امکان است ایشان برایش من باز با سوءظن نگاه نکنند این است که دست اجنبی در میان طبقات ایجاد افتاد و اختلاف را تولید کرده و هنوز هم میکند (آردلان - بایدها این دست ارفع کنیم و راحت بشویم مگر چقدر میشود تحمل کرد ؟) من اطمینان دارم که در دستجات متشکل تهران بهر اسم و عنوانی که تشکیل شده باشند دستهای مرموز انگلستان کاملاً وارد است چه بعنوان دین باشد چه به عنوان آزادی باشد چه بعنوان دست چپ باشد چه بعنوان دست راست باشد چه به عنوان فدائی اسلام باشد چه بعنوان توده باشد در این دستگاهها انکشت آنها هست و تحریک و فساد هم سرمایه زیادی لازم ندارد وقتی که یک اجتماع بزرگی شد و یک چهار نفر آن وسط مرده با دایاننده باز کشیدند وقتی که زمینه حاضر شده باشد تولید اختلاف فکری شده باشد جسمی بیکدیگر بنظر بغض نگاه نکنند هم و یغنیگی شروع میشود من وقتی یک عده از این معصلین را می بینم خیلی متاثر میشوم که در نتیجه تلقینها و تبلیغات مثل اینکه دشمن همیدگر شده اند در صورتی که در مدرسه مسائل اصولی بحث و انتقاد میشود دشمنی شخصی ایجاد نمیکند مثلاً در مجلس در یک مسائل اصولی داریم بحث میکنیم برای اینکه یک حقیقی روشن بشود مطالب را بدینکار حالی میکنیم اگر چنانچه طرف ما قانع نشود اکثریت را برد ما که دشمن هم نیستیم هم با هم رفیقیم همه داریم برای مملکت خدمت میکنیم همه باید این مصلحت را برای ترقی آماده بکنیم البته عقاید مختلف است ولی خصوصاً در بین نیست ما از عمل دولت انتقاد می کنیم باین طریقی اگر بنظر اصالح باشد و مقدم باشد سایر طرح

ها برای آبادی مملکت اظهار می کنیم و این دلیل نمیشود که ما دشمن هم باشیم که چرا این بر خلاف من فکر میکنند ولی در بین طبقات جوان که ورزش فکریشان در اینکار کم است و در بین طبقات کارگرو عوام ما بقدری تبلیغات شده که مثل این است که دشمن خونی یکدیگرند این سرچشمه اش همان کمپانی علیه السلام است (آزاد - علیه الله) (شوشرقی - بتنهائی نه خیر یک عده سرمایه داران هم تحریک می کنند) اگر فرهنگ ما سطح بالا آمده بود گرفتار این دردهای بی درمان نشده بودیم سطح فرهنگ ما را هم آنها نگذاشتند بالا بیاید در مدارس ما همه اش نو کترینت کردند هر کس از مدرسه بیرون آمد می آید در خانه این آقا و آن آقا که پشت میز یک اداره ای کار برای خودش بگیرد (صحیح است) فرهنگی که این کار را بکنند برای بیچاره کردن مملکت است این ها تمام دست استعمار است که مارا با این روز سیاه انداخته.

امریکا با یک کمال تأسف می بینم علاوه بر اینکه خسارات ما را جبران نکردند در قضیه نفت برخلاف انتظار ملت ایران بضرر ما قیام و اقدام میکنند نمی خواهند بگذارند ما از منابع ثروت خودمان استفاده کنیم و باین قدر عمومی و بی سروسامانی که فقط برای کشور ما خطرات عظیم دربر دارد بلکه آرامش و صلح جهانی را بخاطر می اندازد خانه دهیم

فلا همیشه منافع کو چک را فدای منافع بزرگ کرده می کنند نمیدانم چرا این اصل مسلم در قضیه نفت ما رعایت نمی شود زیرا ما که از فروش نفت بیشتران شرکت سابق حرفی نداریم می گوئیم آنها هم که از متفقین زمان جنگ ما هستند ضرر منحصراً بلکه ناچیزی را که عبارت از پرداخت قیمت نفت ما است بعد از پنج سال بر خود هموار کنند تا ما با آن پول به وجود وضع خراب اقتصادی خود بپردازیم و منفعت عظیمی را که عبارت از رفع خطر ناوردی خودمان و دیگران است باید دنیا و ممالک را در کرات جهان سازیم

یکی دیگر از عواملی که موجب فقر عمومی شده است و زمینه را برای هر گونه هرج و مرجی آماده کرده است در باب مالیه های غیر مستقیم است که تماماً طبقات دوم و سوم کشور یعنی اکثریت ملت ایران عمل می شود بدینجهان در اجرای همین قوانین عینی عادلانه هم تمییز قائل می شوند و با گذشت های بی مورد و اخذ رشوه از متکین مملکت مالیات گرفته نمی شود چنانچه در کمیسیون اقتصادی موقع طرح لایحه بیست میلیارد ریال قرض ملی با حضور جناب آقای وزیر دارائی مقرر شد عده ای از متکین هستند که مالیاتشان را نپرداخته اند بر پرورد جناب عالی فرمودید که صورت تهیه کنیم بنده یک تحقیقاتی کردم البته صورت کاملی هنوز بدست نیامده ولی چندان بااداشتم دارم که اینها مالیاتشان را از ۱۳۱۹ نداده اند بخصوص مالیاتهای که از هوائد سرشاری که باید اشخاص شده یعنی در سال های

۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ اینها تمام پرونده های معوق مانده و حتی بعضی ها را از بین برده اند حالا برای نمونه یکی دوتا از آن یاداهت ها را عرض می کنم و از جناب آقای وزیر دارائی استدعا دارم از مأمورین مربوط که در رأس آنها آقای ایمانی قرار دارند و در اینکار هم خیلی جدیت کرده اند شوقی چنگ است که بوسیله متفقین در مقابل نام بل پیروزی و هزاران وعده دیگر که مانند وعده خوبان یکی از آنها حتی برای نمونه هم وفات شد بملت و کشور عزیز ما تحویل شد و کاش فقط بعد وفای به ما کتفا کرده بودند.

امریکا با یک کمال تأسف می بینم علاوه بر اینکه خسارات ما را جبران نکردند در قضیه نفت برخلاف انتظار ملت ایران بضرر ما قیام و اقدام میکنند نمی خواهند بگذارند ما از منابع ثروت خودمان استفاده کنیم و باین قدر عمومی و بی سروسامانی که فقط برای کشور ما خطرات عظیم دربر دارد بلکه آرامش و صلح جهانی را بخاطر می اندازد خانه دهیم

فلا همیشه منافع کو چک را فدای منافع بزرگ کرده می کنند نمیدانم چرا این اصل مسلم در قضیه نفت ما رعایت نمی شود زیرا ما که از فروش نفت بیشتران شرکت سابق حرفی نداریم می گوئیم آنها هم که از متفقین زمان جنگ ما هستند ضرر منحصراً بلکه ناچیزی را که عبارت از پرداخت قیمت نفت ما است بعد از پنج سال بر خود هموار کنند تا ما با آن پول به وجود وضع خراب اقتصادی خود بپردازیم و منفعت عظیمی را که عبارت از رفع خطر ناوردی خودمان و دیگران است باید دنیا و ممالک را در کرات جهان سازیم

یکی دیگر از عواملی که موجب فقر عمومی شده است و زمینه را برای هر گونه هرج و مرجی آماده کرده است در باب مالیه های غیر مستقیم است که تماماً طبقات دوم و سوم کشور یعنی اکثریت ملت ایران عمل می شود بدینجهان در اجرای همین قوانین عینی عادلانه هم تمییز قائل می شوند و با گذشت های بی مورد و اخذ رشوه از متکین مملکت مالیات گرفته نمی شود چنانچه در کمیسیون اقتصادی موقع طرح لایحه بیست میلیارد ریال قرض ملی با حضور جناب آقای وزیر دارائی مقرر شد عده ای از متکین هستند که مالیاتشان را نپرداخته اند بر پرورد جناب عالی فرمودید که صورت تهیه کنیم بنده یک تحقیقاتی کردم البته صورت کاملی هنوز بدست نیامده ولی چندان بااداشتم دارم که اینها مالیاتشان را از ۱۳۱۹ نداده اند بخصوص مالیاتهای که از هوائد سرشاری که باید اشخاص شده یعنی در سال های

ایمانی این طرح از بین رفته است و حال این طور که میفرمایید تحت تعقیب است البته این هم باید تحت توجه آقا باشد که دیگر یابمال نشود گرچه حالا وضع بهتر است از مجموع ۴۶۱۱ پرونده مال مقاطعه کاران همانطور که عرض کردم از ۱۳۲۱ پیمده بقیه معلوم نیست که چه شده و کجا رفته از این ۲۶۷ پرونده ۱۴۸ پرونده آن مختومه و رسیدگی شده است ۱۱۹ پرونده دیگر از سال ۱۳۱۹ تا ۱۳۲۶ که جمع کل اخطار آنها بالغ بیکصد و نود و دو میلیون و چهار صد و هفتاد و سه ریال که در همان حدود بیست میلیون تومان می رسد مالیات این پرونده ها معوق مانده است که این ها قابل وصول است و اگر آنها وصول بشود بنده گمان می کنم که اینها رازود تر از اوراق قرضه ملی که بهتر می شود وصول بکنند از قراری که مشاهده می کنم آقایان مثل اینکه حوصله ندارند در این بنده را گوش بدهند این است که به سرایش خودم خانه می دم اما لازم می دانم از اقداماتی که جناب آقای ابوالقاسم امینی مأمور فوق العاده دولت در اصفهان در بهبود اوضاع اصفهان و مخصوصاً کارخانجات معمول داشته اند بنده سایر آقایان نمایندگان اصفهان سیاست گذاری نمایم و مخصوصاً تدبیری که روز بکشید بکار بردند چون همین توطئه ای که در تهران اجرا شد در اصفهان هم بنایود است اصلاح بشود ایشان با تدبیر خاصی نقشه آنها را خنثی می کنند فقط تظاهراتی در چند نقطه شهر بدون سر و صدا و زود و خورد انجام میشود ولی البته همین قدر داشته اند همین زدو خورد و کشت کشتار یکبار بنجاشده است در اصفهان هم قصد داشته اند اجرا بکنند و حقیقتاً آقای امینی با کمال مهارت جلوگیری کرده اند و واقماً عمل ایشان بسیار قابل ستایش بوده است چون اینجای کسری کرده بودند که آقای امینی استاندار شده اند زحمتی که کشیده اند لازم دانستم مرضی مجلس شورای ملی برسانم برای اینکه زحمتات آقای دکتر سجادی هم از نظر دور نباشد عرض می کنم که ایشان هم خیلی در موقع مأموریت شان در اصفهان زحمت کشیده اند ولی متأسفانه ایشان موقعی باصفهان رفتند که سه چهارتا کارخانه در اصفهان تعطیل بود و دولت هم بولی نداد اتفاقاً موقع ترمیض دولت یعنی سقوط دولت ملام و آمدن دولت آقای دکتر مصدق بود و باصلاح دولت مسلط بر اوضاع نبود و در همان تحویل و تعویل بوده که آقای دکتر سجادی با کمال ناسرطانی از اصفهان آمدند و انصافاً با ایشان ظلم شدیدی اینطور که باید کسک بشود

امیدوارم که دولت وسایل رضایت ایشان را فراهم بکند موضوع دیگری که از دولت استدعا دارم این است که در جستجوی مرتکبین وقایع جانفشانی روز یک شبه که منجر به جرح و قتل عده زیادی مردمان بیگناه شده جدیدیت فراوانی بکنند و با اطلاعاتی که هست معلوم میشود که این ها مقدمه اش فراهم بوده است و شاید بدولت گزارش هم داده شده حالا بطور شده که نتوانسته اند جلوگیری بکنند نمی دانم امیدوارم که جناب آقای وزیر کشور مقرر کین اصلی را تعقیب بکنند و دستگیر بکنند و مجازات بکنند و همچنین اگر چنانچه مأمورینی در این کار مسامحه کرده اند و گزارشهایی که باید تهیه بکنند و بدهند نداده اند آن قسمت را هم تعقیب بکنند و متغلفین را هم تعقیب و مجازات بکنند برای اینکه علاج واقعه را پیش از وقوع باید کرد نه اینکه ذلت روی دست گذاشت تا یک واقعه ای رخ بدهد حالا آمار صحیحی در دست نیست ولی آنچه معلوم است عده بسیاری کشته و زخمی هست مسئول این کشت و کشتار کیست این البته باید معلوم بشود که اگر مأمورین مسامحه کرده اند در کار مجازات بشوند دیگر بهر ایشم خاتمه میدهم

۳- بیانات آقای شوشرقی
طبق ماده ۹۰ آیین نامه
شوشرقی - طبق ماده ۹۰ هر ارضی دارم

نایب رئیس - شما که توهین نشده **شوشرقی -** آقای اسلامی در بیان نشان فرمودند که من متوجه نبودم باید توضیح بدهم که من بی توجه و بی اراده عرضی نمی کنم

نایب رئیس - بفرمائید **آردلان -** آقای شوشرقی ایشان چیزی نگفتند

شوشرقی - شما نگفت پس بنده توی گوش بود (آردلان - ما چیزی نشنیدیم که بر خلاف ادب باشد) بسم الله الرحمن الرحیم آقای اسلامی اولاً این جمله را عرض کنم **نایب رئیس -** بطور اختصار بفرمائید **شوشرقی -** بطور اختصار عرض می کنم اگر بنا بشود و کلی مجلس از خارج از ایالات و ولایات از تهران از دولت از جرایم بانعام مختلف تهدید بشود این وضعیت قابل بقا نیست من خودم سازمانم از مادرم که گانیم ۲۴ هزار فامیل دارم بطور که با قافا نوشته اند و بین نوشته اند از کجا معلوم که همان دست مرموز با ایشان نوشته باشد علاوه بر موضوع قتل مژدر شوشرقی

که از نصاب دیگران خارج بود آنچه را که من اطلاع داشتم و در قضا با وارد بودم و در کابینه قبلی منصور با کمال صراحت سیاحت مرموز دویست ساله را گفتم کابین شخص وارسته وزیر معترم دارائی نشسته بود و وزراء و مآخاچها و و کلاه و مخبرین جرایم بعالت بکا بعد آمدند عده ای دستمالها را آوردند بیرون اشک میریختند امروز آقا می آیند گوشه میزنند از من انتظار نداشته اند یعنی همانطوریکه یک ورق پارهای توش اسامه من بنیترامی خوانند مثل حاجی میرزا معینی طاهری مثل حاجی عباس علی سلف فروش کابینه نسبت بدهند که من العیاذ بالله حامل شرکت نفتم می گویند که یا آنجا به بین مگر من چه گفتم آقا من با آقای مکی چه اعتراض کردم آقا خودش اقرار میکند که آقای مکی خوب دارد اجرا می کند آقا و کبل مجلس شورای ملی مجری نیست ناظر است قانون اساسی او را حق نظارت داده اگر بنا بشود قوه مقننه در امور مجریه مداخله بکند وضع مملکت آشفته می شود من گفتم چون در جریان یا واقع است یا واقع نیست مثل سؤالی است که امروز کردم از شخص آقای نخست وزیر این سؤال را با او فرضیه تردید گفتم چون باید قضا با تحقیق بشود من میرسم بجهنم چه عده ای کشته شده بفهم چه عده ای زخمی شده بفهم اینها بستگانشان کیست ؟ من صاف میگویم در مجلس شورای ملی میگویم بانگلس و آمریکا و روس میگویم ایرانی کمونیست ندارد و زیر بار کمونیستی نیروم (صحیح است) البته ظلم ظالمان عدای را بصورت متشنج در آورده است وقت منعکس می شود با بصورت من اگر باین ترتیب اعتراض کردم آقایان و کلاه نباید بیاند بهمدیکر سیخ بزنند که از آقا ما توقع نداشته ایم یا چه شده من با اراده گفتم و با تشخیص گفتم و کبل مجلس شورای ملی وظیفه اش وضع قانون است قانونگذاری و نظارت در اجرای قوانین موضوعه است از طرف دولت های مسئول و اگر تغلف دید سؤال و استیضاح بکنند و مطالبش را در کمال آزادی و با کمال شهادت بگویند و از تهدید و ابان گوشزدن ما هم نمیرسم زیرا الضائن خائف خائین نبودم خیانت نکردم مطالب و حقایق را روزی گفتم که دیگران عمل وارونه میزدند حالا می خواهند مرا متهم بکنند ما را اجنبی بگویند مرا حامل اجنبی بگویند

اسلامی - آقای رئیس بنده اخطار نظامنامه ای دارم حق توضیح دارم **نایب رئیس -** اخطار چی آقا **اسلامی -** ایشان تعریف کردند حرف بد میزدند گفتند که بنده گفته ام آقای مگر مأمور اجرا هستند معلوم میگویند

که از نصاب دیگران خارج بود آنچه را که من اطلاع داشتم و در قضا با وارد بودم و در کابینه قبلی منصور با کمال صراحت سیاحت مرموز دویست ساله را گفتم کابین شخص وارسته وزیر معترم دارائی نشسته بود و وزراء و مآخاچها و و کلاه و مخبرین جرایم بعالت بکا بعد آمدند عده ای دستمالها را آوردند بیرون اشک میریختند امروز آقا می آیند گوشه میزنند از من انتظار نداشته اند یعنی همانطوریکه یک ورق پارهای توش اسامه من بنیترامی خوانند مثل حاجی میرزا معینی طاهری مثل حاجی عباس علی سلف فروش کابینه نسبت بدهند که من العیاذ بالله حامل شرکت نفتم می گویند که یا آنجا به بین مگر من چه گفتم آقا من با آقای مکی چه اعتراض کردم آقا خودش اقرار میکند که آقای مکی خوب دارد اجرا می کند آقا و کبل مجلس شورای ملی مجری نیست ناظر است قانون اساسی او را حق نظارت داده اگر بنا بشود قوه مقننه در امور مجریه مداخله بکند وضع مملکت آشفته می شود من گفتم چون در جریان یا واقع است یا واقع نیست مثل سؤالی است که امروز کردم از شخص آقای نخست وزیر این سؤال را با او فرضیه تردید گفتم چون باید قضا با تحقیق بشود من میرسم بجهنم چه عده ای کشته شده بفهم چه عده ای زخمی شده بفهم اینها بستگانشان کیست ؟ من صاف میگویم در مجلس شورای ملی میگویم بانگلس و آمریکا و روس میگویم ایرانی کمونیست ندارد و زیر بار کمونیستی نیروم (صحیح است) البته ظلم ظالمان عدای را بصورت متشنج در آورده است وقت منعکس می شود با بصورت من اگر باین ترتیب اعتراض کردم آقایان و کلاه نباید بیاند بهمدیکر سیخ بزنند که از آقا ما توقع نداشته ایم یا چه شده من با اراده گفتم و با تشخیص گفتم و کبل مجلس شورای ملی وظیفه اش وضع قانون است قانونگذاری و نظارت در اجرای قوانین موضوعه است از طرف دولت های مسئول و اگر تغلف دید سؤال و استیضاح بکنند و مطالبش را در کمال آزادی و با کمال شهادت بگویند و از تهدید و ابان گوشزدن ما هم نمیرسم زیرا الضائن خائف خائین نبودم خیانت نکردم مطالب و حقایق را روزی گفتم که دیگران عمل وارونه میزدند حالا می خواهند مرا متهم بکنند ما را اجنبی بگویند مرا حامل اجنبی بگویند

نایب رئیس - همبندر که توش را دادید اجازه بفرمائید مجلس وارد دستور بشود

جمال امامی - آقای وزیر کشور یک توضیحاتی میداند که بعد قطع کردند امر بفرمائید که توضیحاتشان را ادامه بدهند راجع بشوایی که کردیم

۴- هیئت با طرح لایحه
انتقال ۱۴ هیئتون لیره از پشتیبانی اسکانس در جلسه آینده
نایب رئیس - حالا دولت یک تقاضای دیگر کرده است که فرائت میشود جناب آقای کنجه نایب رئیس معترم آقایان دوستان اینطور صلاح دانسته اند که بنده بدو تقاضا کنم که لایحه ۱۴ میلیون لیره در دستور امروز قرار گیرد

نایب رئیس - توضیحی دارید آقای وزیر دارائی بفرمائید **وزیر دارائی -** چون لایحه مربوط بقرضه ۱۴ میلیون لیره کمال ضرورت را دارد از حضور معترم آقایان تقاضای کنم که موافقت فرمائید در دستور امروز قرار بگیرد **نایب رئیس -** چون مطابق ماده ۸۰ دولت این حق را دارد بشمار این تقاضای آقای وزیر دارائی اینست که در دستور قرار دهیم فعلاً بایستی رای گرفته شود که در دستور قرار گیرد آقای صفائی مخالف هستید (صفائی - بلی) بفرمائید **صفائی -** مخالفت بنده با این قسمت نه از لحاظ طرح اصولی این قانون است بلکه از این لحاظ است که این لایحه موضوع خیلی مهمی است و بایستی نمایندگان قبلاً توجه مطرح و امکان مطالعه برای ایشان باشد این لایحه دیروز عصری طبع و توزیع شده لایحه چنین مهمی نمی بایستی بصورت غیر عادی طرح شود تا اینکه نمایندگان خدای نکرده بگویند مجال مطالعه نداشته ایم این قضیه هم خیلی آبی و فوری نیست که اگر تصویب آن ۲۴ ساعت به تأخیر افتد طوری شود این طور نیست که اگر ۲۴ ساعت تأخیر بیفتد خدای نکرده زبانی متوجه کشور شود بنا بر این عجله لزومی ندارد بنده از جناب آقای وزیر دارائی استدعا میکنم این راجه دستور جلسه بعد بگذارند تا بتوانیم حکامالمطالع بکنیم و با یک اتعداد و روش کاملی رای بدهیم عجله در یک امر اقتصادی آنهم در دست بشوای اسکانس زبیده نیست مگر اینکه یک حالت فوریت آبی برای آن باشد چون این ملت نیست و موضوع هم بشوای اسکانس است از جناب آقای وزیر دارائی خواهش میکنم تا جلسه آینده مجال مطالعه بدهند مسلماً دور روز هم پیش آمدی نخواهد کرد و خرج ضروری هم که ما احتیاج داشته باشیم در ظرف دوروز پیش آمد

نخواهد کرد استدعا میکنم که مجلس را بگذارد که مطالعه بکند و با مطالعه این کار را انجام بدهیم که خدای نکرده بشیامی نداشته باشیم نه امر سیاسی است نه امر فوری است یک امر اقتصادی است که فوریت هم احتیاج ندارد دو روز هم که تأخیر بیفتد طوری نمی شود این مجال را بدهید.

نایب رئیس - آقای ملک مدنی موافق هستید؟ بفرمائید

ملک مدنی - عرض کنم بنده با اینکه دولت تقاضا بکند جزء دستور جلسه بعد قرار بگیرد مخالف هستم البته بسته به نظر جناب آقای وزیر دارائی است که بعد از بنده توضیح خواهند داد بسته بنظر ایشان است اما آنچه که معلوم است این لایحه چند روز است که بمجلس داده شده و رویش هم مطالعه شده بجهت کمیسیون رفته و کمیسیونهای مختلف بودجه و دارائی و اقتصادی هم مطلع بودند بنده خیال میکنم اگر مطرح شود ضرورت دارد و مصلحت نباشد که جلسه آتی بیفتد

نایب رئیس - اعلام رای میشود **صافائی** - اجازه بفرمائید آقای وزیر دارائی توضیح بدهند چون ممکن است ایشان با تأخیر آن موافق باشند

وزیر دارائی - اجازه میفرمائید **نایب رئیس** - بفرمائید

وزیر دارائی - با اینکه فوریتش برای دولت محترم است یعنی ضرورتش که طبق ماده ۸۰ در دستور قرار بگیرد ضرورت داشت ولی معذرت برای اینکه تصور نفرمائید که دولت می خواهد آقایان را غافلگیر کند و مجال مطالعه را از آقایان بگیرد دولت موافقت میکند که در جلسه دیگر جزء دستور قرار بگیرد

نایب رئیس - بسیار خوب در جلسه آتی جزء دستور قرار می دهیم

شوهرتری - جناب آقای رئیس استدعا دارم سؤال بنده را بدولت ابلاغ بفرمائید

(هـ) طرح و خاتمه مذاکره گزارش کمیسیون حسابداری راجع بفروش اراضی به مجلس سنا)

نایب رئیس - ابلاغ خواهد شد گزارش کمیسیون حسابداری راجع بواگذاری زمین بمجلس سنا مطرح است آقایان استحضار دارند در جلسات قبل پیشنهادات فرات شده و فقط دو پیشنهاد مانده که الان قرائت میشود

اینجا بنده پیشنهاد می نمایم بصره ذیل اضافه شود

بصره - از قیمت زمین محل قلعی

ایرا که در خیابان فردوسی است جهت مجلس سنا از شهرداری خریداری و تعمیر شود

نایب رئیس - آقای کبید این پیشنهاد وارد نیست پیشنهاد دیگر قرائت می شود

پیشنهاد می کنم که بصره ذیل باده واحده اضافه شود دولت مکلف است قانون ملی شدن شیلات را در ظرف دو هفته بمجلس شورای ملی تقدیم نماید

نایب رئیس - وارد نیست خود آقای دکتر هم تصدیق دارند پیشنهادات تمام شد اعلام رای میشود ماده واحده قرائت میشود و بعد رای میگیریم

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون محاسبات به مجلس شورای ملی

کمیسیون محاسبات لایحه کاربردای مجلس شورای ملی راجع بفروش زمین واقع در شمال باغ مجلس شورای ملی به مجلس سنا را رسیدگی نمود و با توجه بدلائل و توضیحات مذکور در مقدمه لایحه ماده واحده پیشنهادی را بشرح زیر تصویب کرد و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید

ماده واحده - مجلس شورای ملی بکاربردای اجازه می دهد پنج قطعه زمین خریداری ملکی و متصرفی مجلس شورای ملی واقع در محوطه پشت دیوار شمال باغ بهارستان را بمساحت ۳۱۶۷۹۵ متر مربع (دارای دو سند مالکیت) مبلغ تمام شده (۲۴۴۴۴۹۰۲ ریال) بمجلس سنا واگذار نموده و اسناد مثبته آنرا در دفتر رسمی تنظیم و مبادله نماید

مبلغ مزبور طبق ماده دوم قانون بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس برای ساختمان بنای جدید کتابخانه مجلس شورای ملی اختصاص خواهد داشت

مخبر کمیسیون محاسبات - ناصر قلی اردلان

نایب رئیس - رای می گیریم به ماده واحده ای که قرائت شد آقایان موافقین تصور می کنند این لایحه نیابتی بمجلس سنا برود زیرا یک لایحه داخلی مجلس شورای ملی است

امامی اهری - تا بمجلس سنا نرود جنبه قانونی بی دانی کند باید تمام نشریاتش انجام شود (صحیح است)

دکتر معظمی - ممکن است که سنا مخالف باشد

نایب رئیس - بسیار خوب بمجلس سنا ارسال میشود

اردلان - از سنا که برگشت باید

با ورقه رای رفت چون لایحه مالی است **نایب رئیس** - لایحه انتقال ملک است مطابق نظامنامه بعد با ورقه رای گرفته می شود

(۶- طرح و خاتمه مذاکره اجازه استخدام آقای آندره گدار مدیر و متخصص باستان شناسی)

نایب رئیس - گزارش مربوط به استخدام آقای گدار که در دستور است مطرح میشود

گزارش کمیسیونها قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی

کمیسیون فرهنگ با حضور آقای وزیر فرهنگ بلاشماره ۲۴۵۷۷ مورخ ۲۹/۸/۲۹ دولت راجع بتجدید استخدام مدیر و متخصص باستان شناسی و موزه و کتابخانه ملی وزارت فرهنگ رسیدگی نموده و عین لایحه دولت را تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید

مخبر کمیسیون فرهنگ - فرهودی گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه با حضور آقای وزیر فرهنگ لایحه شماره ۲۴۵۷۷ دولت راجع بتجدید استخدام مدیر و متخصص باستان شناسی و موزه و کتابخانه ملی وزارت فرهنگ رسیدگی نموده و عین لایحه دولت را تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید

مخبر کمیسیون بودجه - دکتر کبان

نایب رئیس - عین ماده واحده پیشنهادی دولت قرائت میشود

ماده واحده - وزارت فرهنگ مجاز است مدت خدمت آقای آندره گدار نیمه دولت فرانسه را از تاریخ اول فروردین ماه ۲۸ برای مدت ۵ سال دیگر بستم مدیری باستان شناسی و موزه و کتابخانه با شرایط پائین تعدیل نماید

الف - حقوق آقای آندره گدار در ماه چهارم و بیست و یکم (۴۲۰) خواهد بود و نصف آنرا بریال و نصف دیگر را بلیه دریافت خواهند نمود علاوه بر حقوق کرایه خانه او نیز از بودجه وزارت فرهنگ پرداخت و یک اتومبیل هم در اختیار او قرار داده می شود

ب - در پایان مدت قرار داد هزینه سفر مراجعت خود و خانیش بفرانسه از طرف وزارت فرهنگ پرداخت خواهد شد

ج - آقای آندره گدار میتواند در

پایان سال دوم فرار داد خود را فسخ و هزینه معاودت خود و خانیش را دریافت نماید و هر گاه قبل از دو سال شخصاً بخواهد قرارداد خود را فسخ نماید حق دریافت هزینه سفر معاودت را نخواهد داشت

د - آقای آندره گدارسالی یکساله مرخصی با استفاده از حقوق خواهد داشت که ترتیب اعطای آن با وزارت فرهنگ خواهد بود

ه - وزارت فرهنگ مجاز است سایر شرایط استخدامی آقای آندره گدار را طبق قانون ۲۳ هجری ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد را امضاء نماید

بصره - آقای آندره گدار موظف است در مدت این قرارداد علاوه از وظایف معینی که دارد در ماه دو جلسه علمی و درسی مرکب از کارمندان اداره باستان شناسی برای مطالعات و تبادل نظر و مشاوره راجع بکار و اقدام تخصصی خود تشکیل دهد و نتیجه عملیات حفاری و مطالعات خود را روی نظر مشاورین برای انتشار تدوین نماید

بعضی از نمایندگان - وزیر فرهنگ نیستند

نایب رئیس - دوسه نفر از وزرا هستند مانی ندارد این طرح نیست لایحه است چون روی ورقه ثبت اسم شده است بنا بر این بترتیب مخالف موافق که در ورقه اسم نوشته اند اجازه داده می شود

آقای فولادوند (نیست) آقای اردلان لایحه ای که الان مطرح است اول همکار محترم آقای فولادوند بنام مخالف اسم نوشته بودند امیدوارم که رفع کسالتشان بشود و زود تر تشریف بیاورند بنده بنام مخالف دوم نوشته بودم که هرایش خود را عرض می کنم و نسبت با استخدام اتباع خارجی از دوره چهارده که بنده اعتراض نمایندگی را داشتم تا حالا همیشه یک نظری داشتم که بعضی مجلس رساندم و بازم نظر خودم را تکرار میکنم نظر بنده یک نظر اصولی است و بهیچوجه وارد شخصیت اینکه فلان آدم نیمه کجاست یا من حق و بیض شخصی داشته باشد ابدأ نیست بلکه مقام علمی آقای گدار را من در این موقع بسیار ستایش می کنم ولی یک موضوع را که بنده همیشه معتقد هستم این است که در کشور ما وقتی که یک نیمه خارجی را بخواهیم استخدام کنیم دواصل را باید در نظر بگیریم اول اینکه ببینیم یک ایرانی می تواند جای این را بگیرد اگر چنین شخصی بود آن ایرانی را استخدام کنیم و از استخدام خارجی صرف نظر کنیم (صحیح است) و بجای آن ایرانی بکنفر خارجی را استخدام نکنیم و آیا در دوره دوم اگر

یک ایرانی نداشته باشیم باید همان روزی که یک خارجی را استخدام می کنیم باید ببینیم چه نقشه ای باید طرح کنیم که یک روزی خودمان بی نیاز بشویم از وجود این خارجی و یک روزی یک ایرانی بتواند جای این را بگیرد و الا این اصل بهیچ وجه صحیح نیست و قابل قبول نیست که ما زیر بار این اصل برویم که یک خارجی را استخدام کنیم این موضوع را در خصوص مؤسسه باستانشناسی بنده گفتم سایر چیزها را هم گفتم گفت ما با کمال میل از کارشناسان خارجی استفاده می کنیم اگر ایرانی نداشته باشیم و اگر هم ایرانی نداشته باشیم و خارجی استخدام کردیم بایستی فکر کنیم که چند سال بعد خود را از وجود او بی نیاز کنیم و بتوانیم یک ایرانی بجای او بگذاریم این سیاست نیست که بنده می بینم یک فرار دای را با همان شخص تجدید کنیم بدون اینکه فکر کنیم که چه وقت بکنفر ایرانی جای او بگذاریم این چه سیاستی است که دولتهای وقت تعقیب می کنند اما موضوع باستان شناسی سالهاست که این آقای گدار را آورده اند در ایران در ابتدای عرضم عرض کردم بسیارم از ایشان راضی هستم بسیار هم مرد هرفیاضی است مرد دانشمندی است ولی بارها بنده عرض کردم که ما چرا خودمان نباید فکر کنیم که بکنفر ایرانی بتواند جانشین او بشود (دکتر طباطبائی) خلی خوشوقتم که آقای دکتر طباطبائی ما را نظر من موافق هستند عرض من این است که ما بهیچوجه در صدد این نیستیم که ایرانیها را بجای این مستخدمین خارجی بگذاریم حالا این قرارداد مسووم گدار را مجلس شورای ملی رای بدهد برای یکسال دوسال سه سال ولی بازم بعد از سه سال می آورند باز تجدید می کنند در صورتی که در ضمن این سالها می شود یک ایرانی تربیت کرد جای او گذاشت این صحیح نیست که ما دستمان را بگذاریم روی مردم و در این فکر نباشیم ایرانیها از حیث هوش لیاقت استعداد از خارجیها کمتر نیستند ما روزی تمام دنیای متقدم را داریم لیاقت داریم این آقایان مخبرین محترم که میخواهند از این لایحه دفاع کنند خواهش می کنم که این نظر بنده را تأمین کنند که ماه سال دیگر ۱۰ سال دیگر بی نیاز خواهیم بود یا اینکه با محتاج آقای گدار می باشیم یا یک خارجی دیگر؟ نظر بنده روی این اصل است که اگر ما امروز هم احتیاج مبرم داریم به آقای گدار از همین امروز وزارت فرهنگ در صدور رأی که یک باستان شناسی برای ملک تربیت بکنند که ۲ سال دیگر ۴ سال دیگر ما بتوانیم او را جای این

بگذاریم و الا این صحیح نیست که ما همیشه محتاج با استخدام خارجی باشیم (دکتر مجتهدی - در سه سال کسی باستان شناس نمی شود) این آقای گدار تاجر سر بنده ولی تا چند مدت میخواهد در ایران باشد؟ بالاخره بنده عقیده خودم را عرض میکنم آقای دکتر مجتهدی این سه سال نیست ۱۵ سال است این آقایان باستان شناس تربیت کنند نمیتوانستند یک باستان شناس تربیت کنند (دکتر مجتهدی - این هم مربوط با این است) چرا بهین دستگاه دولت مربوط است که این لایحه را آورده است بهین هیئت مربوط است که این لایحه را آورده است بنده میگویم امروز ممکن است با این لایحه رای بدهم ولی تا چند سال دیگر باید خارجی استخدام کنیم و بتوانیم یک ایرانی بجای او بگذاریم این سیاست نیست که بنده می بینم یک فرار دای را با همان شخص تجدید کنیم بدون اینکه فکر کنیم که چه وقت بکنفر ایرانی جای او بگذاریم این چه سیاستی است که دولتهای وقت تعقیب می کنند اما موضوع باستان شناسی سالهاست که این آقای گدار را آورده اند در ایران در ابتدای عرضم عرض کردم بسیارم از ایشان راضی هستم بسیار هم مرد هرفیاضی است مرد دانشمندی است ولی بارها بنده عرض کردم که ما چرا خودمان نباید فکر کنیم که بکنفر ایرانی بتواند جانشین او بشود (دکتر طباطبائی) خلی خوشوقتم که آقای دکتر طباطبائی ما را نظر من موافق هستند عرض من این است که ما بهیچوجه در صدد این نیستیم که ایرانیها را بجای این مستخدمین خارجی بگذاریم حالا این قرارداد مسووم گدار را مجلس شورای ملی رای بدهد برای یکسال دوسال سه سال ولی بازم بعد از سه سال می آورند باز تجدید می کنند در صورتی که در ضمن این سالها می شود یک ایرانی تربیت کرد جای او گذاشت این صحیح نیست که ما دستمان را بگذاریم روی مردم و در این فکر نباشیم ایرانیها از حیث هوش لیاقت استعداد از خارجیها کمتر نیستند ما روزی تمام دنیای متقدم را داریم لیاقت داریم این آقایان مخبرین محترم که میخواهند از این لایحه دفاع کنند خواهش می کنم که این نظر بنده را تأمین کنند که ماه سال دیگر ۱۰ سال دیگر بی نیاز خواهیم بود یا اینکه با محتاج آقای گدار می باشیم یا یک خارجی دیگر؟ نظر بنده روی این اصل است که اگر ما امروز هم احتیاج مبرم داریم به آقای گدار از همین امروز وزارت فرهنگ در صدور رأی که یک باستان شناسی برای ملک تربیت بکنند که ۲ سال دیگر ۴ سال دیگر ما بتوانیم او را جای این

کار کردند با نهایت صمیمیت کارهایشان را و با نهایت خوبی کارهایشان را انجام دادند ولی متأسفانه آن دستگاہی که آقای دکتر دلیلی در اختیار داشت بودجه داشت ولی حالا وسائل با اختیار او نمیکند (امامی - اهری - بتصدیق خود دلیلی دکتر رفیعی بهتر از او کار میکنند) دکتر رفیعی دکتر کاروان البته خیلی خوب هستند بنده منظورم این است که کاری بکنیم که اگر یک خارجی رفت همان مزایا همان تشویقی که از آن خارجی گرفته ایم از این ایرانی بکنیم همان حمایت ها هم باشد این شخص که جای او گذاشته اند بودجه ندارد انزار کار ندارد اینها را از دستش بگیرند چوبلای چرخش میکنند ندانند در میاورند و نمیکند از کار کند بنده منظورم این است که بتوانم توجه دولت را جلب کنم و خواهش می کنم که آن مؤسسه ای که خارجی هارفته اند و ایرانیها آمده اند اینها را بهمان چشم نگاه کنند که خارجیا را نگاه میکردند و این کارشان را بهشان بدهند و این مردم که آقای گدار هستند ببقیده من خدمت کرده اند و یکمده شاگردانی هم تربیت کرده اند که ما مثال آقای بهرامی و امثال ایشان را داریم ولی بایستی کنیم که این آقایان که بایران خدمت صکر کرده اند باید تشویق شوند و بالاخره باید از این مرد قدر دانی کرد و خواهش میکنم این لایحه را تصویب بفرمائید

نمایندگان - احسن

نایب رئیس - آقای دکتر کبان

این گزارش که الان مطرح است ببقیده بنده ایرادی که برای مطرح شدن گزارش هست نبودن آقای وزیر فرهنگ در مجلس است یعنی حق این بود که آقای وزیر فرهنگ و بالاقابل وزیر دارائی در جلسه حضور داشته باشند اما راجع به اصل موضوع بایستی این لایحه را بمجلس تصویب کند برای اینکه جزو ضروریات است آقای اردلان خوشبختانه خاطر هست در دوره چهارم در موقع طرح همین لایحه این نظرشان را برای تجدید استخدام گدار همین مخالفت را با همین الفاظ کردند و این معلوم است که این از روی عقیده است و همین عقیده است که سبب شده که این فرمایشات را می فرمائید (دکتر طباطبائی) ولی متأسفانه کسی بعرضشان گوش نمی دهد (بنده در همان موقع شخصاً جزو اشخاصی بودم که در دوره ۱۴ این نظر آقا را تأیید کردم در ایران اشخاصی مثل دکتر بهرامی و نظیر ایشان داریم که بسیار در این امر پیشرفت کرده اند و مفید هستند ولی استدعا میکنم توجه بفرمائید بنده نکته یکی اینکه این لایحه برای تمدید استخدامی است که از حدود یکسال قبل یکسال و کسری قبل برای تمدید استخدام

مسووم گدار بلا تکلیف مانده است یعنی موقعی که این لایحه را تنظیم کرده است بمجلس فرستاده اند حقوق معینی به این شخص نرسیده است بنا بر این قسمت عیناً این تصویب عمل گذشته دولت است از طرف دیگر این راهم از اعلاض اصول باستان شناسی توجه بفرمائید که یک باستان شناس است که اطلاعات و مطالعات کاملی از امثال باستان شناسی داشته باشد و خود حضور هم گدار در حدود ۱۰ سال در ایران دلیل بر این است که اطلاعات ایشان تکمیل شده است و ارزش این شخص چندین برابر موقعی است که وارد ایران شده است و ما هم یک مملکت هستیم از اعلاض سابقه مدت تاریخی دارا یک منابع و ترویجهای بیکرانی از اعلاض آثار عتیقه هستیم و وجود یک متخصصی که در این مدت بر تخصصش اضافه شده است و اینکه متخصصین داخلی کافی داشته باشیم از وجود ایشان سارا بی نیاز نمیکند (صحیح است) از این اعلاض بنده استدعا میکنم که چون این لایحه راجع بیک امر گذشته ای است و بنده هم عرض کردم که اتخاذ سند هم بکنند دولت از این فرمایش اردلان و سایر نمایندگان عقیده شان این است که بایستی جانشین آنها را از متخصصین ایرانی استخدام بکنند (امامی) - آقایان کردند چند بار گفتند و نکرده اند آقایان اجازه می فرمائید این لایحه تصویب شود و البته در آتی هم دولت تهدد خواهد کرد که از متخصصین داخلی و ایرانی استخدام بکنند

نایب رئیس - آقای وزیر فرهنگ پیراسته - بنده اخطار دارم طبق ماده ۸۰ ماده ۹۰ ماده ۸۰ راجع به طرح لوایح است و ماده ۹۰ راجع به بیانات آقای وزیر کشور است که بیاناتی کرده اند و باید توضیح عرض کنم

نایب رئیس - ماده ۸۰ قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

دستور مجلس بطور مرتب و باتمیین تقدم و تأخر برای هر دو هفته از طرف هیئت مرکب از رئیس و نواب رئیس و روسای کمیسیونهای سه گزارش لوایح ارجاع شده را بمجلس داده باشند با حضور یکی از وزیران بپتیین نخست وزیر تهیه ۲۵ ساعت قبل از انعقاد جلسه طبع و بین نمایندگان توزیع و بر لوحه دستور نصب میشود این دستور بهیچوجه قابل تغییر نیست مگر در موردیکه بحکم فوریت و ضرورت از طرف دولت یا با نکرده نفر از نمایندگان کتاباً تقاضا میشود و در این صورت بشرط تصویب مجلس دستور تغییر خواهد یافت

نایب رئیس - این ماده که وارد نیست چون دستور جلسه مطابق همین ماده برای

روز تعیین شده است و این گزارش جزء همان دستور است
 پیرامون - اجازه می فرمائید توضیح عرض کنم طرحی که ۲۶ نفر از کلا امضاء کرده اند راجع به افزایش حقوق قضات مدتی است تقاضا کرده ایم در دستور قرار گیرد و بایستی هیئت و کمیته توجه شده باشند آقای وزیر عدلیه مثل اینکه دلش نمیخواست و صلاحیت دولت نیست که حقوق قضات اضافه شود در هر صورت ملاحظه فرمایید دادیم که این کار بشود
نایب رئیس - از این طرحها چندین فقره است که بوقوع خودش در دستور قرار خواهد گرفت
 پیرامون - بنده طبق ماده ۹۰ باید راجع باظهارات آقای وزیر کشور توضیح بدهم اگر حق بنده محفوظ است حرفی نسازم
اسلامی - چیزی نگفتند آنرا
فرهنگی - حالا موقع اضافه حقوق نیست ما داریم فرض می کنیم از اینطرف و آنطرف آنوقت بیاییم اضافه حقوق بدهیم
وزیر فرهنگ - آقای بیرامه اجازه می دهید که بنده چند کلمه صحبت کنم عرض کنم که بنده بودم در جلسه و متوجه نبودم که امروز به این لایحه خواهد رسید و از این جهت اگر در حضور تأخیر شد خیلی معذرت می خواهم و متوجه نشدم که آقای اردلان چگونه مخالفت با این موضوع فرمودند ولی چون ایشان

مخالفت کرده اند بنام وظیفه ای که دارم لازم میدانم در این موضوع نظریات خود را عرض آقایان محترم برسانم (اردلان - چیز نشنیدم چرا چه جور جواب می دهید ؟) بنده جواب بضرر تالی ندیده ام جهات موافقت را بیان میکنم عرض کنم که سابقه خدمت آقای گداز در فرهنگ از سابقه خدمت بنده که خدمت آقایان هستم بیشتر است بنده موقعیکه در اروپا تحصیل میکردم و برگشتم به ایران آقای گداز در اینجا خدمت میکرد (یکی از نمایندگان - چند سال است ؟) و آقایانی که آشنائی دارند به فرهنگ ایران و به این امر بسیار مهم که حفظ آثار ملی ایران است تصدیق میفرمایند که در تمام مدت خدمت آقای گداز با نهایت صداقت و امانت و صحت خدمت کرده است (صحیح است) بنده کسی نیستم که طرفدار استخدام بنوعی از خارجیان باشم بنده معتقد هستم که در مملکت ما افراد لایق و خدمتگزار برای هر رشته ای هست ولی در مواردی هم که یک خارجی با نهایت صداقت و امانت و علم و اطلاع خودش را در خدمت کشور ما بکار گرفته و استفاده از او مضایقه نکنیم (ارباب - ما باید وسیله تشویق او را فراهم کنیم) بایستی یک چنین شخصی را که با امانت خدمت کرده است تشویق کنیم آقای دکتر فرمودند که بیش از یکسال است که ایشان حقوق نگرفته اند بنده عرض میکنم که ۲۷ ماه است یعنی بیش از ۲ سال است که ایشان حقوق نگرفته اند و تشویق

این لایحه تصویب وضعیت گذشته است این است که بنده از حضور آقایان استفاده میکنم که این لایحه که مطرح است لطف بفرمایند تصویب شود و یک شخصی که با صداقت خدمت کرده است بدین ترتیب تشویق شود
نایب رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم که پس از یک موافقت و یک مخالف مذاکره کافی باشد
نایب رئیس - آقای معمل معمل - بنده از این نظر مذاکره را کافی میدانم که مخالفی با این موضوع نمی بینم ولی حقیقت این است که جای این صحبت هم هست که انتشار این مطلب نباید موجب شود که مجلس شاهد اظهار بی عنوانی مخالف کرده است و اظهار بی حق شناسی از این مرد نکرده است بنده چون محل خدمت این کار این شخص در فارس بوده که آنجا مرکز این آثار باستانی است وظیفه حق شناسی میدانم که عرض همکاران محترم خود برسانم که در این مدت این مرد بملکت ما خدمت کرده و اگر بنده بفرود از حالا به بعد بوده است برای اینکه اگر هر کسی را ما بخواهیم بیاریم باید او معالعات زیادی بکند تا تجربیات و مطالبات زیادی را که این مرد بدست آورده است بدست آورد بنده تصور میکنم که ما ضمن تصویب این لایحه حق شناسی خودمان را

هم نسبت به افرادی که مردمان جهانی هستند و به علم و معرفت خدمت میکنند ابلاغ میکنیم و آقای وزیر فرهنگ را مکلف میکنیم که از اینگونه متکذبان خارجی که در امور سیاسی مداخله میکنند و با خدمت می کنند حق شناسی ما را ابلاغ نکنند
یکی از نمایندگان - تصویب این لایحه خودش حق شناسی است (صحیح است - احسن)
نایب رئیس - آقای ارباب مخالف کفایت مذاکرات هستید
ارباب خیر
نایب رئیس - اعلام رأی می کنیم شو شگرتی - جناب آقای سنجع طرح چنگنها مطرح شود
نایب رئیس - رأی میگیریم به کفایت مذاکرات آقایانی که موافقت فرمایند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد چون پیشنهادی نرسیده است بنابراین لایحه میروید مجلس سنا
نایب رئیس - تقاضای ده دقیقه تنفس شده است با اجازه آقایان تنفس میدهم
 (۲۵ دقیقه قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید)
نایب رئیس مجلس شورای ملی - **جواد گنجی**

قوانین
 وزارت دارائی - وزارت فرهنگ فرمان های یونی راجع باجرای قانون استخدام پانزده نفر استاد اتباع خارجه برای تدریس در دانشکده های پزشکی مشهد - شیراز و اصفهان بانضمام قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد
بنا بیانات خداوند متعال
پهلوی شاهنشاه ایران
 محل صحر مبارک نظر باصل بیست و هفتم قانون اساسی مقرر میداریم
 ماده اول - قانون اجازه استخدام پانزده نفر استاد اتباع خارجه برای تدریس در دانشکده های پزشکی مشهد - شیراز و اصفهان که در جلسه پنجم تیرماه یک هزار و سیصد و سی و پنج تصویب مجلسین ستا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود
 ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند - بتاریخ دوازدهم تیر ماه ۱۳۳۰
 لایحه قانونی اجازه استخدام پانزده نفر استاد اتباع خارجه برای تدریس در دانشکده های پزشکی مشهد - شیراز و اصفهان
 ماده واحده - بوزارت فرهنگ اجازه داده میشود برای تدریس در دانشکده های پزشکی شهرستانهای مشهد - شیراز اصفهان پانزده نفر استاد متخصص که صلاحیت آنان از هر جهت معزز باشد از کشورهای اطیش - آلمان - فرانسه سوئیس و بلژیک برای مدت ۳ سال استخدام نمایند
 تبصره ۱ - حداکثر حقوق هر یک از معلمین مزبور نباید از سی هزار ریال ماهیانه که نصف آن باریز قابل پرداخت است تجاوز نماید
 تبصره ۲ - وزارت فرهنگ مجاز است سایر شرایط استخدام معلمین مزبور را بر طبق قانون استخدام اتباع خارجه مصوب ۲۴ ثمر ۱۳۰۱ و سایر قوانین مربوطه تعیین و قرارداد آنان را امضاء نماید
 تبصره ۳ - حقوق معلمین مزبور و هزینه سفر خود و خانواده آنان (زن و اطفال صغیر) از محل صرفه جوئی شش ماهه اول سال جاری بودجه دانشکده های مزبور قابل پرداخت خواهد بود
 این قانون از تاریخ تصویب قابل اجرا است
 لایحه مندرج در فوق در جلسه روز

چهارشنبه ۵ تیر ماه ۲۳۰۰ بتصویب مجلس سنا رسیده است
 رئیس مجلس سنا سید حسن تقی زاده اصل فرمان های یونی و قانون مزبور نخست وزیر است
 ۵۲۵۱۲ نخست وزیر
مجلسین
 گزارش از کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر به مجلس شورای ملی لایحه شماره ۳۰۶۰۹ دولت راجع بدو میباید ریاض قرضه ملی بحضور آقای وزیر دارائی و آقای معاون وزارت بازرگانی و پیشه و هنر در کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر مطرح پس از مذاکرات لازم و توضیحات نمایندگان دولت عین ماده واحده بتصویب مجلس شورای ملی میشود
 ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود برای کلیه امور مربوط باجاری قانون ملی شدن صنعت نفت در صورتی که ضرورت ایجاد نماید تا حدود دو میلیارد ریال بعنوان قرضه ملی بمدت دوسال برك های وام دوپست ریالی بی اسم و قابل انتقال بپایه صدی شش منتشر نماید
 تبصره ۱ - اوراق قرضه در چهار سری هر سری پانصد میلیون ریال منتشر خواهد شد و مدت انتشار هر یک از سریها حد اکثر دو ماه خواهد بود
 تبصره ۲ - کوبن های بهره اوراق قرضه مربوط به هر سری از ابتدای سال دوم در بانه های کلیه بانکها بحساب دولت قابل پرداخت است
 تبصره ۳ - از تاریخ که اوراق قرضه بموجب این قانون قابل پرداخت است دارندگان آنها میتوانند اوراق مزبور را از بابت مالیات و حقوق و عوارض و سایر دیون بدولت واگذار نمایند و مأورین وصول مکلف بقبول این اوراق میباشد
 تبصره ۴ - وجوه پرداختی از بابت وام بهره آن از هر گونه مالیات و عوارض معاف خواهد بود
 تبصره ۵ - دولت مجاز است تا معادل یک پنجم از قرضه را بارز منتشر و در مواد استهلاك عینا بهمان ارزش مسترد نماید
 تبصره ۶ - استرداد اصل وام در انقضای سال دوم و همچنین پرداخت بهره آن از محل درآمدهای نفت صورت خواهد گرفت
 تبصره ۷ - آئین نامه اجرای این قانون بوسیله هیئت دولت تنظیم و بموقع اجرا گذاشته خواهد شد

مخبر کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر ناصر قلی اردلان
 گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی لایحه شماره ۳۰۶۰۹ دولت راجع باستیفاء دو میلیارد ریال قرضه ملی در کمیسیون بودجه مطرح گردید و پس از مذاکرات مفصلی که بعمل آمد توضیحاتی که آقای وزیر دارائی دادند عین ماده پیشنهادی دولت با هفت تبصره آن که بتصویب کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر نیز رسیده است بتصویب کمیسیون بودجه رسید و اینک گزارش آنرا برای تصویب تقدیم مینماید
 مخبر کمیسیون بودجه - فرهودی
 گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی کمیسیون بودجه لایحه شماره ۳۰۶۱۱ دولت راجع با استفاده از چهارده میلیون لیره از ارزهای موجود در حساب پشتوانه لیره از ارزهای موجود در حساب پشتوانه را با حضور آقای وزیر دارائی مطرح نموده با توضیحاتی که آقای وزیر دارائی بیان نمودند عین ماده واحده پیشنهادی که در گزارش کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر تصریح شده تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید
 مخبر کمیسیون بودجه - فرهودی
 گزارش از کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر به مجلس شورای ملی کمیسیون بودجه از نظر مالی لایحه شماره ۱۰۴۸۴ دولت راجع به افسران شهید را که بتصویب مجلس سنا رسیده و کمیسیون نظام هم موافقت نموده است مطرح نموده موافقت خود را از نظر مالی اظهار میدارد
 مخبر کمیسیون بودجه - فرهودی
 گزارش از کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر به مجلس شورای ملی کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر لایحه شماره ۳۰۶۱۱ دولت راجع به چهارده میلیون لیره از ارزهای موجود داشته شود با حضور آقای وزیر دارائی و آقای معاون وزارت بازرگانی و پیشه و هنر مطرح نموده با توضیحات مفصلی که آقای وزیر دارائی بیان نمودند ماده واحده پیشنهادی مورد موافقت کمیسیون واقع و اینک گزارش آن برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود
 ماده واحده - بهیئت نظارت اندوخته نشر اسکناس اجازه داده میشود تا مبلغ چهارده میلیون لیره از ارزهای موجود در حساب پشتوانه را در صورتی که ضرورت ایجاد کند جهت دفع متبیه ارزی کشور که در نتیجه اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت ممکن است ایجاد شود در اختیار دولت بگذارد دولت مکلف است حداکثر در ظرف مدت یکسال آن مبلغ را از محل در آمد های ارزی دولت و شرکت نفت ملی ایران تضمین شده بطلا بحساب اندوخته نشر اسکناس مسترد نماید
 مخبر کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر - ناصر قلی اردلان

شماره ۱۸۷۴
 گزارش از کمیسیون دارائی به مجلس شورای ملی لایحه شماره ۳۰۶۱۱ دولت راجع به چهارده میلیون لیره از ارزهای پشتوانه دولت در کمیسیون دارائی با حضور آقایان وزیر دارائی و وزیر کار مطرح گردید پس از مذاکره با لایحه دولت موافقت حاصل اینک گزارش آن تقدیم میشود
 مخبر کمیسیون دارائی - لطفعلی معمل
 گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی کمیسیون بودجه لایحه شماره ۳۰۶۱۱ دولت راجع با استفاده از چهارده میلیون لیره از ارزهای موجود در حساب پشتوانه را با حضور آقای وزیر دارائی مطرح نموده با توضیحاتی که آقای وزیر دارائی بیان نمودند عین ماده واحده پیشنهادی که در گزارش کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر تصریح شده تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید
 مخبر کمیسیون بودجه - فرهودی
سوالیات نمایندگان
 ریاست محترم مجلس شورای ملی متنی است بدولت ابلاغ فرمائید که برای جواب سوال ذیل در مجلس شورای ملی حضور بهرسانند
 با وجودیکه مکرر جناب آقای دکتر مصدق در دوران نمایندگی دوره ۱۶ و همکاران ایشان در مجلس اعلام فرمودند که آقای شاهرخ با خارجیان بضرر ایران ارتباط دارد بنا بر گزارشی که رسماً به مجلس تقدیم نموده اند نامبرده را طبق استانداردهای بدست آمده با خارجیان مربوط دانسته اند
 اینجناب سوال میکنم آیا جایز است دولت جناب آقای دکتر مصدق طبق تصویب نامه مأموریتی باو بدهند که هر روز مبلغی بالغ بر شش لیره حقوق العاده از خزانه تھی مملکت به این شخص پرداخت گردد ؟
 عزیز اعظم زنکنه
 بسم الله الرحمن الرحيم
 ریاست محترم مجلس شورای ملی خواهشمند است سوال اینجناب را از شخص آقای دکتر مصدق نخست وزیر امر فرمائید فوراً با ایشان ابلاغ نمایند که هر چه زودتر جناب ایشان در مجلس شورای ملی حضور بهرسانند جواب و توضیحات لازم را بدهند

سؤال — بطوریکه شایع است و در بعضی جرایم هم منعکس شده و مردمان بی‌فرض میگویند در سانه دلغراش روز یکشنبه ۲۳ تیر ماه ۳۳۰ هجری قمری مقتول و مجروح گشته‌اند و مقتولین را خیلی بیش از آنچه دولت گزارش داده تمین میکنند و طبق آماریکه معلومین بدست اینجاناب داده مجروحین بستری شده در بیمارستانها از ۳۵۰ نفر متجاوز است اگر این آمار

صحيح باشد اهل تحقیق و توجه تصدیق میکنند مجروحین از هزار نفر متجاوز است که ۳۵۰ نفر و یا بیشتر در بیمارستانها بستری شده روی این حساب البته عدد مقتولین زیادتر از آنچه گفته شده است که در موقع طرح سؤال در مجلس تشریح خواهم نمود لذا قویا میخواهم شخص آقای نخست وزیر در مجلس واقعه را کماهو حقه

گزارش دهند و توضیح فرمایند چه کسی آمر این کشتار و سانه بوده و چه اشخاصی این پیش‌آمد دلغراش را موجب گشته‌اند باید نهییده شود مسبین واقعی چه افرادی بوده و علت مداخله افراد حزب زحمتکشان که همه میگویند آغاز نزاع و دهوی را آنها نموده و مقدمات این منازعه از طرف آنها تهیه و فراهم شده در صورت صحت چه منظوری در اینکار داشته‌اند و از کجا

دستور گرفته‌اند ضمناً اطلاع میدهند در این چندروره گورستان مسگر آباد اموات عادی را قبول نمیکنند و در آنجا دفن نمی‌شوند احاله به امامزاده عیدالله و این بابویه میدهند و دفن مقتولین روزیکشنبه را انجام میدهند آنها بطوریکه از عده آنها مردم آگاه نباشند این موضوع هم باید روشن گردد .
سید محمد علی شوشتری